

PORT ENVIRONMENTAL REVIEW SYSTEM (PERS)

Publieksversie 2015

The Port Environmental Review System (PERS) was developed on behalf of ESPO and the Ecoports Foundation

Inhoudsopgave

	Pag.
Hoofdstuk 1 Nature and size of port activities	3
1.1 Havens	3
1.2 Grondgebruik rondom de havens	4
1.3 Missie	5
1.4 De organisatie Groningen Seaports	5
Hoofdstuk 2 Environmental Policy Statement	6
2.1 Directieverklaring	6
2.2 Beleidsproces	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Hoofdstuk 3 Milieuaspecten	8
3.1 Afval	9
3.2 Bodem	11
3.3 Klimaat	13
3.4 Geluid	15
3.5 Luchtkwaliteit	16
3.6 Maatschappelijk verantwoord ondernemen	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
3.7 Natuurbehoud en ontwikkeling	17
3.8 Ruimtegebruik	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
3.9 Veiligheid	18
3.10 Water	19
Hoofdstuk 4 Organisatieschema Milieumanagement	21
Hoofdstuk 5 Contact information	22

Hoofdstuk 1 Nature and size of port activities

1.1 Havens

Groningen Seaports beheert en exploiteert de logistieke knooppunten, waaronder de havens en aangrenzende industrieterreinen van Delfzijl en de Eemshaven, een bedrijvenpark in Appingedam en Groningen Railport. Het bedrijf verzorgt de volledige havendienstverlening, van de logistieke diensten tot de uitgifte en het onderhoud van de terreinen in beide havengebieden aan haar industriële en MKB-klanten.

a. Haven van Delfzijl

Delfzijl heeft zeer moderne en goed uitgeruste handelskades met alle faciliteiten: ruime op- en overslagcapaciteit en hoogwaardige laad- en losfaciliteiten. In de havens en in de onmiddellijke nabijheid ervan beheert Groningen Seaports hoogwaardige bedrijventerreinen die zijn geconcentreerd rond industriële en logistieke clusters. Ook zijn er terreinen in Delfzijl beschikbaar voor industriële dienstverleners.

De diepgang van de Handelshaven bedraagt 9 meter. De Handelskade Oost is uitgerust met in totaal 850 meter kade waaraan algemene lading en bulkgoederen worden overgeslagen. Achter deze kade zijn een tweetal stuwadoorsbedrijven gevestigd die de op- en overslag verzorgen van hout, containers, papier, hardhouten stammen, chinaklei, pulp, algemene lading en diverse andere goederen. Tevens ligt voor de kade nog een drijvende steiger waar schepen aan beide zijden aan kunnen leggen.

De Handelskade West en de Damsterhaven hebben geen laad- en losfaciliteiten, maar dit gedeelte van de haven is de maritieme, toeristische trekpleister met een gezellige havenboulevard, kleine (maritieme) bedrijven en een jachthaven. Belangrijkste industrieën

Belangrijkste industrieën

De belangrijkste industrie in Delfzijl is de chemische sector. Het chemiecluster in Delfzijl genereert ongeveer 15% van de totale jaarlijkse chemische productie in Nederland. Verder zijn recycling, energie en logistiek belangrijke sectoren in Delfzijl.

b. De Eemshaven

De Eemshaven is een relatief nieuwe haven, want in 1973 is deze diepzeehaven officieel geopend door H.M. Koningin Juliana. Inmiddels ontwikkelt de haven zich razendsnel tot logistiek knooppunt in de vaarroutes in Noordwest Europa. Veel bedrijven hebben zich de laatste jaren in de haven gevestigd.

De Eemshaven is een diepzeehaven met hoogwaardige industriële en logistieke faciliteiten. De haven biedt alle voorzieningen voor op- en overslag van bulkgoederen, zowel nat als droog. Met haar grote diepgang, korte transittijden en uitgebreide voorzieningen is de Eemshaven een volwaardige diepzeehaven.

De haven heeft een moderne Roro-terminal en biedt alle faciliteiten voor de verwerking van containers.

De Eemshaven bestaat uit vier havenbekkens. De Julianahaven biedt faciliteiten voor op- en overslag van algemene lading, bulk producten, olie en roro. De Beatrixhaven is het jongste havenbekken, dat is aangelegd om de offshore windindustrie en het shortsea verkeer te accommoderen. De offshore windindustrie is een erg kansrijke sector vanwege de goede ligging van de Eemshaven ten opzichte van de geplande windparken op zee. De Wilhelminahaven biedt faciliteiten voor kolen- en biomassaoverslag, projectlading en algemene goederen. De Emmahaven tenslotte faciliteert onderhouds- en servicevaartuigen en biedt overslagmogelijkheden voor algemene lading, olie en projectlading.

Belangrijkste industrieën

De belangrijkste industrie in de Eemshaven is energie. Onder andere grote gascentrales, een kolencentrale en 90 windturbines produceren in de Eemshaven ruim één derde van alle Nederlandse energie. Daarnaast is de Eemshaven een hub in de offshore wind logistiek en is data mede door de komst van Google een kansrijke sector. Ook recycling, agribusiness en logistiek zijn belangrijke sectoren in de Eemshaven.

c. Groningen Railport

Groningen Railport in Veendam is één van de grootste Nederlandse binnenlandse rail terminals. Vooral voor containers is Groningen Railport (GRP) een belangrijk logistiek kruispunt tussen de mainports in het westen (Rotterdam, Amsterdam, Antwerpen) en het noorden (Bremen, Hamburg). Groningen Railport is ook verbonden met de Europese tijdtabel van conventioneel railverkeer. Samen met de Groninger zeehavens - Eemshaven en Delfzijl - en de stad Groningen zelf, zorgt Groningen Railport voor een compleet noordelijk logistiek geheel.

1.2 Grondgebruik rondom de havens

De havens zijn omgeven door stedelijk en landelijk gebied. Sinds de oprichting bestaat Groningen Seaports uit twee zeehavenlocaties en twee binnenhavens, die allen van karakter verschillen. De haven van Delfzijl is voornamelijk omgeven door stedelijk gebied van Delfzijl. De Eemshaven is volledig omgeven door landelijk gebied. De eerste binnenhaven, de Oosterhornhaven, ligt centraal op het industrieterrein Oosterhorn, dat aan de noordzijde is begrensd door het Zeehavenkanaal en aan de zuidzijde door landbouwgebied.

De Farmsumerhaven ligt op de hoek van het bedrijventerrein Farmsumerpoort, dat aan de ene zijde is begrensd door een bedrijvenpark met woningen. Aan de andere zijde van het Eemskanaal wordt de Farmsumerhaven begrensd door landelijk gebied met verspreid liggende agrarische bebouwing. Voor beide havens geldt dat de zeezijde is aangewezen als werelderfgoed gebied en de status van Natura2000 heeft.

1.3 Missie

Groningen Seaports bestaat om op verantwoorde en duurzame wijzen de economische activiteiten en werkgelegenheid in de direct onder haar beheer vallende havens, bedrijventerreinen en andere logistieke knooppunten te stimuleren.

1.4 De organisatie Groningen Seaports

Groningen Seaports is een overheids-NV die bestaat uit een algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA), een raad van Commissarissen (RvC) en een directeur/bestuurder. Harm D. Post - de huidige directeur van Groningen Seaports – vervuld deze functie en legt verantwoording af aan de RvC. De RvC bestaat uit drie politieke leden en tevens twee externe leden. Daarnaast is de Gemeenschappelijke Regeling (GR) enig aandeelhouder van Groningen Seaports NV en bestaat uit vertegenwoordigers van raden, staten en colleges van de provincie Groningen, de gemeente Delfzijl en de gemeente Eemshaven.

Hoofdstuk 2 Environmental Policy Statement

2.1 Directieverklaring

De toekomst waar wij in geloven is een duurzame toekomst. Een economie gebaseerd op gesloten kringlopen en het gebruik van hernieuwbare grondstoffen. Een economie die zich focust op duurzaam gebruik van grondstoffen, schoon transport en respect voor natuur en mensen. Als haven voelen we ons hiervoor verantwoordelijk, om dit te bereiken zetten we ons in als aanjager, facilitator en stimulator voor de groene groei.

Deze basis ligt onder de havenvisie die door het bestuur van Groningen Seaports is vastgesteld. Het is niet alleen een visie die aangeeft waar we naartoe willen, maar ook hoe we er willen komen. De uitvoeringsagenda geeft een overzicht van projecten die bijdragen aan deze toekomst. Voor alle acties geldt Groei=Groen!

Er liggen een aantal uitdagingen in de havens de aankomende 2 jaar, het herzien van bestemmingsplannen voor het Oosterhorn, Eemshaven Zuid-Oost, Eemshaven, maar ook de bestemming van de Heliport.

In 2014 is hard gewerkt om de realisatie van de verdieping van de vaargeul mogelijk te maken. Het vertrouwen bij de belangenorganisaties is in dit project dusdanig dat er nu structureel wordt gewerkt aan het herstel van de Eems Dollard. Groningen Seaports doet dit door te onderzoeken of je door slib kunt varen, door slib als voedingsbodem te gebruiken in de landbouw en te onderzoeken of het mogelijk is anders te baggeren. De belangenorganisaties hebben afgezien van het maken van bezwaar op de uitbreiding van de vaargeul.

De goede relatie wordt ook gezien in de uitbreidingsactiviteiten in Eemshaven Zuid-Oost. Door samen te werken met de natuur is het mogelijk om hier in relatief zeer korte tijd enorme datacenters te realiseren en alle procedures te doorlopen.

Duurzaamheid blijft als een van de drie doelstelling aanwezig in het businessplan voor Groningen Seaports. Het programma voor de aankomende business planning periode is omvangrijk en ambitieus. Er wordt ingezet op het optimaliseren van het milieu en natuurmanagement, er is een programma voor het minimaliseren van de footprint en er wordt ingezet op monitoring en rapportage.

Als voorbereiding van deze PERS zijn de stakeholders van GSP gevraagd welke milieuthema's het belangrijkste zijn. Als top 3 komt hier naar voren, luchtkwaliteit, natuur en bodem (waaronder baggeren). Aan deze thema's zijn dan ook concrete acties gekoppeld. Voor de verbetering van luchtkwaliteit wordt ingezet op LNG. Voor natuur wordt samen met andere partners in de regio en het Rijk gewerkt aan herstel van het Eems Dollard. Ook op het gebied van baggeren zijn we op een innovatieve manier aan het onderzoeken of het mogelijk is om op een economisch verantwoorde manier anders om kunnen gaan met baggerspecie.

Naast de thema's die door de stakeholders zijn aangegeven levert zet GSP zich vol in voor de grondstoffenrotonde en het opwekken van duurzame energie in de vorm van windenergie en hergebruiken van warmte. Hiervoor zijn we continu in overleg met de bestaande bedrijven en de mogelijke nieuwe klanten.

Om deze acties uit te voeren en het belang van duurzaamheid te borgen in de organisatie gaat Groningen Seaports bij het opstellen van het beleid in overleg met de omgeving. Hiervoor zijn wij aanwezig bij het milieuplatform van de bedrijvenvereniging, zijn we partner in het Ecologie en Economie in Balans project waarin bedrijven, overheden, natuurorganisaties en Groningen Seaports zitting hebben. Voor bewoners maken we gebruik van inloopavonden over de ontwikkelingen van het gebied en in het bijzonder de relatie met hun leefomgeving en publiceren we regelmatig in de huis-aan-huis kranten. De medewerkers worden geïnformeerd over het milieuprogramma gedurende het opstellen van het businessplan. Voor Groningen Seaports is het daarbij van belang dat de belangrijke stakeholders en de interne organisatie ook betrokken is bij het opstellen van de voortgangsrapportage van de havenvisie 2030, deze dient als input voor het nieuwe businessplan. Op deze manier wordt het een integraal onderdeel van alle activiteiten.

De aankomende 2 jaar wordt binnen het PIANC netwerk een duurzaamheidsjaarverslag richtlijn ontwikkelt. Groningen Seaports neemt deel aan dit project en zal hoopt in 2017 het eerste GRI jaarverslag te maken.

Successen realiseer je niet alleen, ik verwacht dan ook samenwerking en toewijding om van alle betrokkenen om de duurzame Eemdelta regio te ontwikkelen.

Delfzijl, januari 2015
Managing Director

Hoofdstuk 3 Milieuaspecten

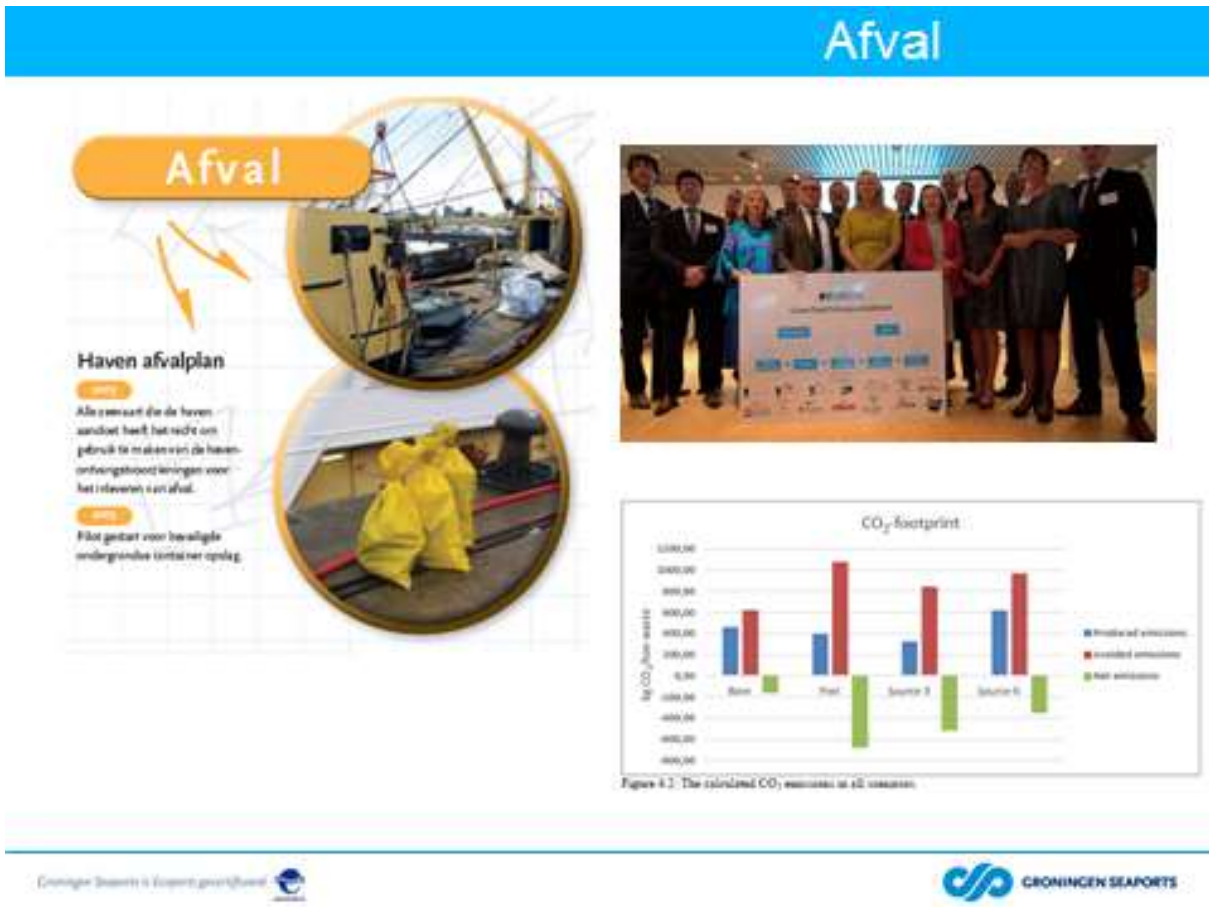
Binnen het havengebied spelen verschillende milieuaspecten die invloed kunnen hebben op een van de volgende milieuaspecten:

1. Afval
2. Bodem
3. Klimaat
4. Geluid
5. Luchtkwaliteit
6. Maatschappelijk verantwoord ondernemen
7. Natuurbehoud en ontwikkeling
8. Ruimtegebruik
9. Veiligheid
10. Water

Om de milieuprestaties voor de haven en de milieukwaliteit van de havengebieden te verbeteren is het van belang, dat per milieuaspect duidelijk wordt aangegeven, welke wet hierop van toepassing is en wie daarvoor de verantwoordelijke draagt. Duidelijkheid in deze taken en verantwoordelijkheden maakt het makkelijker om tot oplossingen en vervolgens tot verbetering te komen.

Prestatie indicatoren Groningen Seaports

3.1 Afval

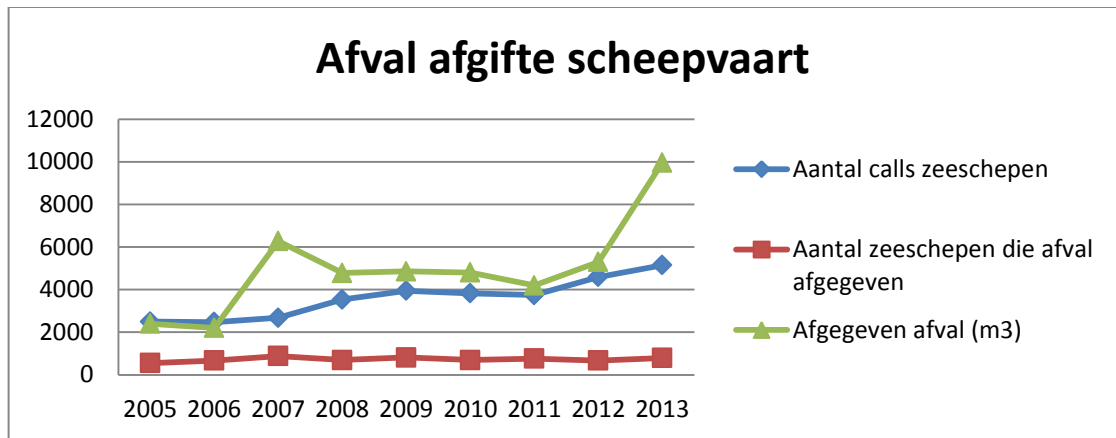

Figuur 1 thema afval met als hoofdonderdelen efficiënte faciliteiten voor de afgifte van afval en goede samenwerking met partners.

Doel: Voorkoming verontreiniging door schepen

Voldoende en effectieve faciliteiten in de haven zorgen ervoor dat schepen het afval dat zij aan boord hebben snel afgeven in de haven. In Figuur 2 is het afgiftepatroon weergegeven.

In de bovenstaande Figuur 1 wordt aangegeven dat voor dit thema naast afval ook samenwerking van belang is. Samenwerking is nodig om in de ketens veranderingen te realiseren. Groningen Seaports is medeondertekenaar van het ketenakkoord kunststoffen, de green deal scheepsafvalketen en de green deal visserij voor een schone zee.

Figuur 2 afgifte van bezoekende schepen

Figuur 3 Deelname haven ontvangst voorzieningen 2005-2013

3.2 Bodem

Figuur 4 Bodem bestaat voor 1 gedeelte uit de kwaliteit van de grond van de industrieterreinen en anderzijds uit de baggeractiviteiten. Er zijn in 2014 drie onderzoeken uitgevoerd.

Doel: Behouden van een kwaliteit van de bodem die op de lange termijn inzetbaar blijft binnen het beheersgebied.

In Figuur 4 wordt laten zien dat 3 onderzoeken in 2014 zijn uitgevoerd. Het eerste onderzoek betrof het bagger en verspreidingsregime. Dit onderzoek is het continu verbeteren van de mogelijkheden de haven op diepte te houden. Hiervoor wordt geëxperimenteerd met verschillende baggertechnieken, hoeveelheden en frequenties, ook het project duurzaam waterbodembeheer behoort hiertoe.

Slib uit de haven kan mogelijk dienen als grondverbetering van landbouwgronden in de Veenkoloniën. In februari 2015 wordt de eerste hoeveelheid slib aangebracht, de eerste tussenresultaten over het groeisucces van de gewassen volgen na de zomer. De praktijkproef wordt medio 2016 afgerond.

Het derde onderzoek betreft een risico inventarisatie van de bodemkwaliteit. Groningen Seaports heeft dit als 1 van de belangrijkste risico's van de organisatie benoemd.

Indicator: Het beleid van Groningen Seaports was erop gericht, zoveel mogelijk baggerdepots te gaan ontmantelen. Voor calamiteiten wordt nog beperkte depotruimte (3 depots) achter de hand gehouden. Er is sinds 2009 tot en met 2014 2,8 miljoen m³ uit de depots gehaald en ingezet bij projecten. Nieuwe onderhoudsbaggerwerkzaamheden in de binnenhavens zullen gebruikt worden voor het ophogen van industrieterreinen.

3.3 Klimaat

Figuur 5 Hergebruik van energie in de vorm van warmte, besparing van het gebruik van energie, faciliteren duurzame energie

Doel: Verminderen energiegebruik, CO2 uitstoot en reststromen

Het hergebruik van warmte en reststoffen biedt kansen voor nieuwe vestigingen en kansen voor gevestigde bedrijven om te besparen op de kosten en meer zekerheid te hebben in de levering van grondstoffen en / of energie.

Groningen Seaports kan doormiddel van gerichte acquisitie bedrijven aantrekken die passen binnen de ketens die aanwezig zijn. Groningen Seaports wil een rol spelen in het matchen van kansen voor het uitwisselen van warmte, energie en reststoffen.

GSP zet zich op twee manieren in voor de opwekking van duurzame energie, enerzijds is er ruimte om in de havens windenergie en zonne-energie te faciliteren, maar daarnaast wordt de Eemshaven ook gebruikt voor de bouw van windmolenparken op zee. De Beatrixhaven wordt speciaal uitgebreid om de offshore windindustrie te faciliteren. Ook zet GSP zich in om een helihaven te bouwen en de onderhoudsbedrijven te huisvesten.

Het vervangen van de verlichting zal de aankomende 2 jaar leiden tot een flinke reductie van het energie gebruik.

Indicator:

In het beheergebied van GSP		
Aantal, vermogen	Delfzijl	Eemshaven
Aantal	19 turbines in aanbouw	70 turbines
Geïnstalleerd vermogen	53 MW	276 MW
Potentieel vermogen zonneenergie	25 MW	7-9 MW

Tabel 1 Opgesteld vermogen voor windmolens

3.4 Geluid

Doel: Zowel bij de haven van Delfzijl als de Eemshaven is een geluidzonering van toepassing. Het doel van deze geluidszonering is om bedrijven geluidsruimte te bieden om de activiteiten uit te voeren en daarnaast de hinder van het geluid naar de omgeving te beperken.

Voor Delfzijl is een geluidszonebeheer opgezet. Groningen Seaports zet zich samen met de provincie, de gemeente en de bedrijven in om de overlast van geluid te beperken.

De afspraken over het beheer zijn vastgelegd in het facetplan geluid, dat door de gemeente is vastgesteld. Groningen Seaports heeft de woningen die bij het vaststellen van het facetplan geïsoleerd moesten worden aangepakt.

Voor de Eemshaven is het beheer van de geluidszone nog niet georganiseerd. GSP heeft de wens om dit wel te ontwikkelen.

3.5 Luchtkwaliteit

Doel: verbeteren van de luchtkwaliteit

Indicator: Sinds 2012 wordt door Groningen Seaports een korting gegeven aan schepen die schoner zijn dan de normen voorschrijven. Als een schip voldoet aan de eisen van de Environmental Shipping Index (>20 punten) en de Green Award krijgen schepen een korting.

Tabel 2 verstrekte korting voor schone schepen

Aantal calls met incentives		
Jaar	Green Award_binnenvaart	Environmental Shipping Index_zeevaart
2012	71	8
2013	35	7
2014	109	3

Het aantal walstroom aansluitingen in het beheersgebied van Groningen Seaports wordt als indicator gebruikt voor het onderwerp luchtkwaliteit. Dankzij de walstroom voorzieningen kunnen aangemeerde schepen hun generatoren uitschakelen en gebruik maken van de hernieuwbare energie die met de walstroom wordt geleverd.

Ook het toepassen van LNG als brandstof voor de scheepvaart heeft positieve effecten op de luchtkwaliteit. Groningen Seaports onderzoekt samen met marktpartijen hoe de faciliteiten van LNG bunkerstations uitgebreid kunnen worden.

Tabel 3 Gerealiseerde walstroom voorzieningen in de haven

In het beheergebied van GSP Binnenvaart, visserij, personenlijndienst	
Delfzijl	Eemshaven
Drijvende steiger	Drijvende steiger Emmahaven
Farmsumerhaven	Bulkkade fase IV
	Beatrixhaven fase III+IV
	AG-Ems terminal
	Wilhelmina haven
Aansluitend aan het beheergebied van GSP zeevaart	
-	-

3.6 Natuurbehoud en ontwikkeling

Natuur

Natuur

Tijdelijke natuur

Tijdelijke natuur biedt een tegenwicht aan de artheid van natuur op beschikbare terreinen die ruimte te geven. Zonder consequenties en zonder bang te hoeven zijn voor de groenboudheid, waterkwaliteit en natuurbeheer.

Gedragscode flora en fauna

2000 ha terrein als tijdelijke natuur is in gebruik genomen.

Grote keverorchis (foto: Rudy Offerim)

- Afronding natuurcompensatie
- Gedragscode
- Tijdelijke natuur
- Natuurmanagement plan

Eemshaven is Europees groenland

 GRONINGEN SEAPORTS

Doel: De bedrijventerreinen zijn gelegen langs een belangrijk natuurgebied, de Waddenzee. De aanwezigheid van het natuurgebied vraagt van de beheerder van de bedrijventerreinen een inpassing van de activiteiten in omgeving. Hierbij behoort ook dat er zorgvuldig met zowel flora en fauna soorten wordt omgegaan als met het leefgebied.

In 2015 ronden we de natuurcompensatie van de ontwikkelingen in de Eemshaven af. Dit doen we door een symposium te houden.

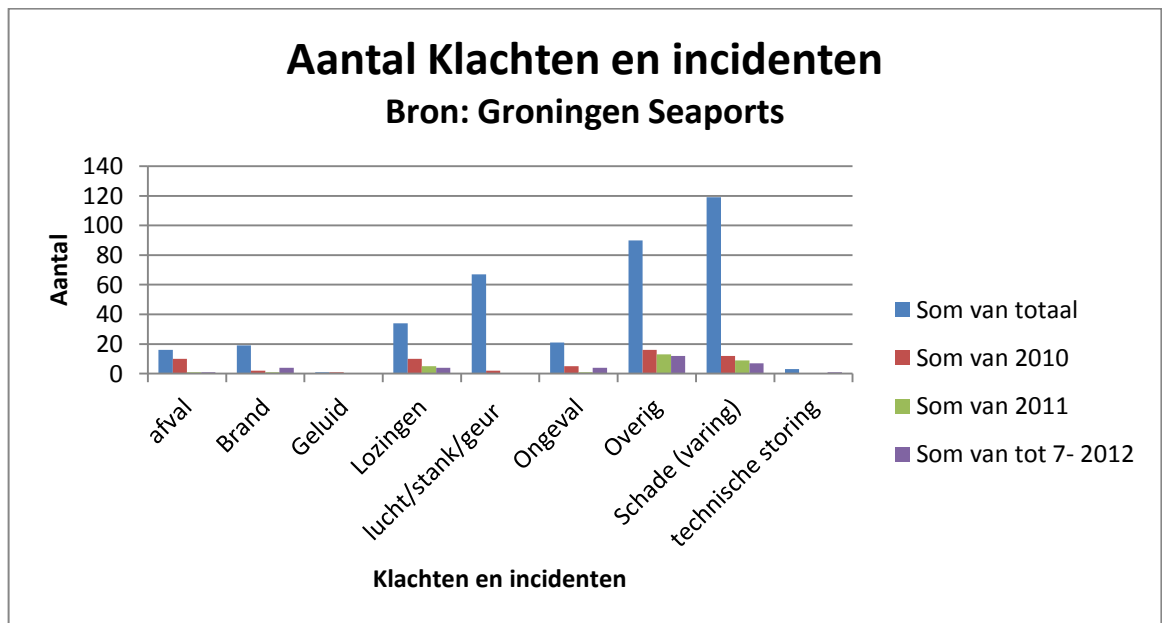
We hebben ons de afgelopen 2 jaar ingezet om afspraken te maken over de manier hoe we omgaan met de natuur om ons heen. Een gedragscode natuurvriendelijk werken borgt deze afspraken. Door de ondertekening van de green deal tijdelijke natuur hebben we als haven ingezet op meer bekendheid aan tijdelijke natuur en het oplossen van knelpunten rond tijdelijke natuur. De green deal wordt in 2015 afgerond.

3.7 Veiligheid

Doel: Beschermen van omwonenden en werknemers in de haven.

Indicator

Klachten en incidenten worden door Groningen Seaports serieus genomen. Er is een vast procedure voor het verwerken van schades en incidenten. Een registratiesysteem is opgezet om de afwerking van de klacht te kunnen volgen. Naast Groningen Seaports komen ook klachten en meldingen over het beheersgebied van Groningen Seaports binnen bij de provincie, de gemeenten, waterschappen en Rijkswaterstaat. In Figuur 6 zijn het aantal klachten, incidenten en schades die bij Groningen Seaports zijn geregistreerd weergegeven.

Figuur 6 Overzicht van de schades en incidenten Groningen Seaports

3.8 Water

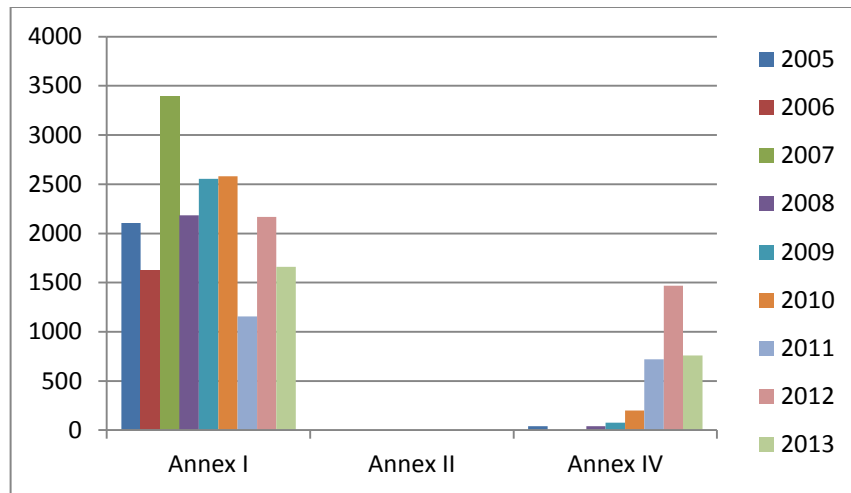
Doel: Duurzaam omgaan met water, waar het voor bestemd is.

Groningen Seaports participeert in een project waarbij ballastwater in een ponton wordt behandeld op deze manier is Groningen Seaports voordat de IMO richtlijn voor het verwerken van ballastwater van kracht is al voorzien in technieken om ballastwater te behandelen.

Door de nieuwe waterfabriek in de Eemshaven, de industriewaterleiding in de Delfzijl en het te ontwikkelen programma industriewater wordt veel drinkwater bespaard. Industriewater van de benodigde kwaliteit geeft hier invulling aan. Groningen Seaports zet zich in om water van voldoende kwaliteit beschikbaar te hebben voor de industrie.

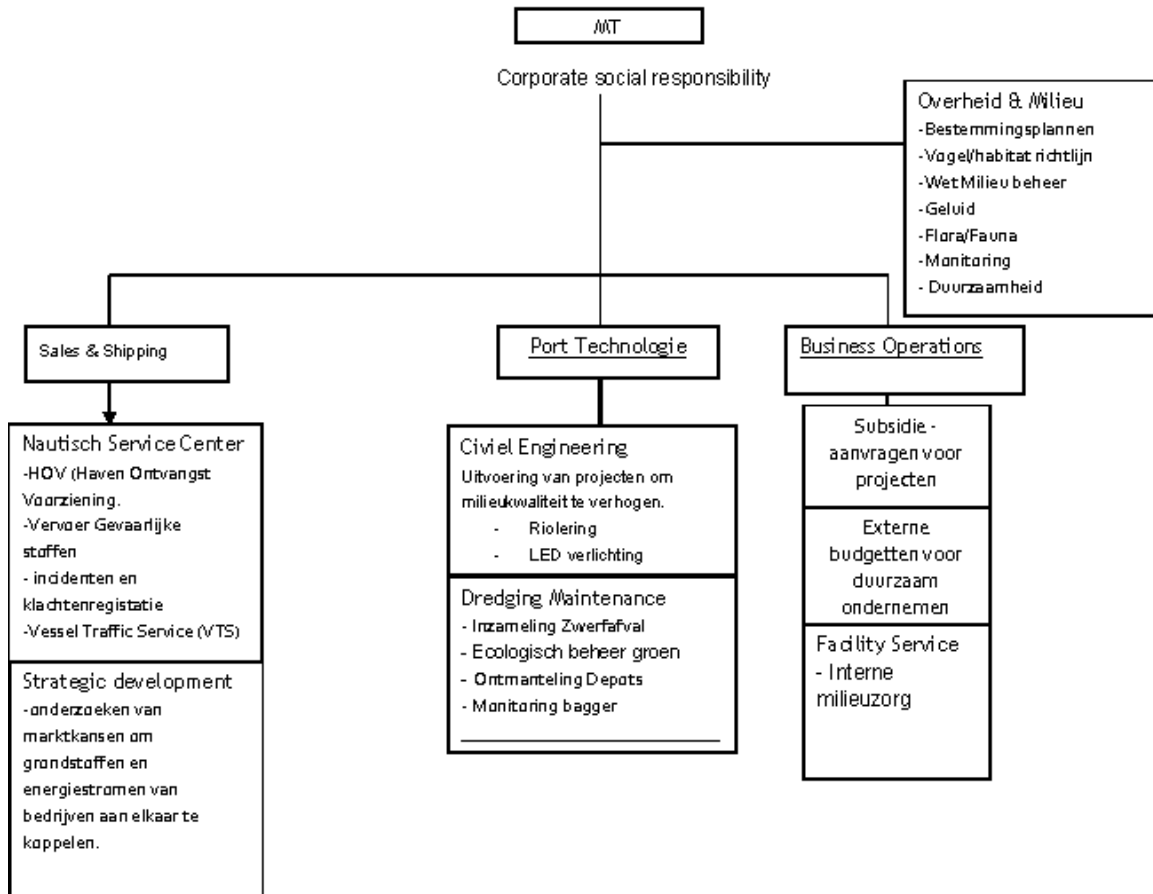
Indicator

De hoeveelheid afgegeven afvalwater door schepen laat het volgende beeld zien:

Figuur 7 afgifte van afvalwater van zeeschepen

Hoofdstuk 4 Organisatieschema Milieumanagement

Hoofdstuk 5 Contact information

Groningen Seaports
Bezoekadres: Handelskade Oost 1, DELFZIJL
Postadres: Postbus 20004
9930 PA DELFZIJL
Havennummer: 1001

Telefoon : +31 (0)596-640400
Fax : +31 (0)596-630464

Website: **www.groningen-seaports.com**
E-mail: **info@groningen-seaports.com**
Contactpersoon: B. van der Kolk